

DE AFD. VOLK EN BODEM IN DEN VOLKSVOEDINGSSTAND.

Onlangs sprekend voor de radio, koos de Boerenleider tot titel van zijn rede „Boerenplicht en Boerenrecht". In deze twee begrippen ligt inderdaad eigenlijk het wezen en de taak van den Volksvoedingsstand volledig besloten.

Eenerzijds heeft dezen stand een eigen plicht tegenover de volksgemeenschap, waarvan hij de organische grondslag vormt, zooals de boomstam met zijn diep in de aarde gedrongen wortelgestel den grondslag vormt voor den breeden kroon met zijn takken en twijgen, bloesems en vruchten. Anderzijds ontleent deze stand aan de uitzonderlijke plicht, die hij tegenover het volk verricht, ook zijn eigen recht.

Recht, niet „rechten". Het gaat hierbij n.l. niet om „rechten" van den enkeling, in liberalen zin, maar om het feit, dat de stand als levensgemeenschap tegelijk een rechtsgemeenschap is, welke levensverschijnselen door een eigen Recht worden beheerscht. Dit recht komt uit de levensgemeenschap zelf voort; het behoort tot het wezenlijke van den stand, dat hij door een eigen, hem en zijn leden inwonend rechtsgevoel en rechtsopvattingen gedragen wordt.

Het doet er hierbij weinig toe, of dit rechtsgevoel en deze rechtsopvattingen door de overheid worden erkend. De achter ons liggende tijd heeft ons geleerd, dat ook wanneer dit eigen recht van den Volksvoedingsstand door de overheid niet erkend, ja, willens en wetens miskend en vertrapt wordt, het rechtsbewustzijn niettemin bestaat en tegen miskenning en ontrechting in verzet komt.

Daaraan herkent men trouwens, of een overheid, die zich wettig *noemt*, ook inderdaad wettig *is:* of zij dit eigen levensrecht van het volk erkent en schraagt, of dat zij dit recht vertrapt. Doet zij dit laatste, dan is zij een dictatuur, ook al noemt zij zich „democratisch".

Het beeld van den boom kan men verder voortzetten, en hoe dieper men er over nadenkt, hoe juister dit beeld blijkt.

De volksvoedingsstand trekt, evenals de wortels van den boom, het voedsel uit de aarde, waarmede de geheele boom wordt gevoed. Dit voedsel wordt in den stam omhoog gevoerd uit den wortelhals, waar het uit de tallooze wortels bijeenstroomt, en verder geleid naar de takken, waar het in blad, bloesem en vrucht zijn laatste bestemming vindt.

Zooals de boom in de aarde wortelt, zoo wortelt ook het volk door zijn boerendom in de aarde. De volksgroep, die in de marktordening werkzaam is, valt te vergelijken met den stam van den boom, die het voedsel omhoog voert en binnen het bereik brengt van de breede vertakkingen van het volk.

Wij hebben in den boom een juist beeld van het volksleven. In tweeërlei opzicht vormt nu het boerendom den grondslag van het volk: het voedt dit niet enkel met de voortbrengselen van zijn

DE AFD. VOLK EN BODEM IN DEN VOLKSVOEDINGSSTAND.

Onlangs sprekend voor de radio, koos de Boerenleider tot titel van zijn rede „Boerenplicht en Boerenrecht". In deze twee begrippen ligt inderdaad eigenlijk het wezen en de taak van den Volksvoedingsstand volledig besloten.

Eenerzijds heeft dezen stand een eigen plicht tegenover de volksgemeenschap, waarvan hij de organische grondslag vormt, zooals de boomstam met zijn diep in de aarde gedrongen wortelgestel den grondslag vormt voor den breeden kroon met zijn takken en twijgen, bloesems en vruchten. Anderzijds ontleent deze stand aan de uitzonderlijke plicht, die hij tegenover het volk verricht, ook zijn eigen recht.

Recht, niet „rechten". Het gaat hierbij n.l. niet om „rechten" van den enkeling, in liberalen zin, maar om het feit, dat de stand als levensgemeenschap tegelijk een rechtsgemeenschap is, welke levensverschijnselen door een eigen Recht worden beheerscht. Dit recht komt uit de levensgemeenschap zelf voort; het behoort tot het wezenlijke van den stand, dat hij door een eigen, hem en zijn leden inwonend rechtsgevoel en rechtsopvattingen gedragen wordt.

Het doet er hierbij weinig toe, of dit rechtsgevoel en deze rechtsopvattingen door de overheid worden erkend. De achter ons liggende tijd heeft ons geleerd, dat ook wanneer dit eigen recht van den Volksvoedingsstand door de overheid niet erkend, ja, willens en wetens miskend en vertrapt wordt, het rechtsbewustzijn niettemin bestaat en tegen miskenning en ontrechting in verzet komt.

Daaraan herkent men trouwens, of een overheid, die zich wettig *noemt*, ook inderdaad wettig *is:* of zij dit eigen levensrecht van het volk erkent en schraagt, of dat zij dit recht vertrapt. Doet zij dit laatste, dan is zij een dictatuur, ook al noemt zij zich „democratisch".

Het beeld van den boom kan men verder voortzetten, en hoe dieper men er over nadenkt, hoe juister dit beeld blijkt.

De volksvoedingsstand trekt, evenals de wortels van den boom, het voedsel uit de aarde, waarmede de geheele boom wordt gevoed. Dit voedsel wordt in den stam omhoog gevoerd uit den wortelhals, waar het uit de tallooze wortels bijeenstroomt, en verder geleid naar de takken, waar het in blad, bloesem en vrucht zijn laatste bestemming vindt.

Zooals de boom in de aarde wortelt, zoo wortelt ook het volk door zijn boerendom in de aarde. De volksgroep, die in de marktordening werkzaam is, valt te vergelijken met den stam van den boom, die het voedsel omhoog voert en binnen het bereik brengt van de breede vertakkingen van het volk.

Wij hebben in den boom een juist beeld van het volksleven. In tweeërlei opzicht vormt nu het boerendom den grondslag van het volk: het voedt dit niet enkel met de voortbrengselen van zijn

arbeid, maar ook met zijn bloed; met de vele krachtige mannen en vrouwen, die van het platteland naar de steden trekken.

Evenals andere levensverschijnselen heeft ook het volksleven zijn eigen levenswetten. Een volksleven is eerst dan gezond, als die levenswetten in acht worden genomen. De liberale wereld meende, dat zij deze wetten ontkennen en straffeloos overtreden kon. De nieuwe tijd is daarom *nieuw,* omdat hij welbewust er naar streeft deze wetten weer te erkennen en na te leven.

Dit wil zeggen, dat de opbouw van den Volksvoedingsstand, dien het N.A.F. zich ten doel heeft gesteld, berust op het erkennen van de eigen levenswetten van het boerendom. De geheele propaganda van het N.A.F. is niet anders dan een duizendmaal herhaalde opwekking tot ons boerenvolk, tot de leden van den Volksvoedingsstand, om aan de ordening van hun eigen levenskring mede te werken. Tot de leden van den Volksvoedingstand, zeker; want deze stand *is* er, ook al bestaat hij nog niet juridisch, al is zijn leven dus nog niet in een verordening of besluit geregistreerd.

Evengoed als iemand leeft en bestaat, ook al is hij nog niet in den Burgelijken Stand geregistreerd; evengoed als een volk leeft en bestaat, ook al is zijn bestaan niet door een eigen staatsvorm of grondwet juridisch vastgelegd; evenzoo bestaat de Nederlandsche Volksvoedingsstand, ook al heeft een liberale staat dien stand nooit als zelfstandige levenskring herkend en erkend.

Het Nederlandsche Volk heeft zijn Volksvoedingsstand, zooals een boom zijn wortel, zooals elk Germaansch volk dien stand heeft (het is kenmerkend voor het nomadisch en parasitair karakter van het Joodsche volk, dat het geen Volksvoedingsstand bezit, maar zich als een woekerplant op andere volken vastzet en deze uitzuigt). Wat deze tijd vraagt is, dat de leden van dien Nederlandschen Volksvoedingsstand den liberalen warwinkel en de liberale rechteloosheid aan kant zullen maken. Wij steken nog diep in den revolutionairen chaos, dien de liberaal-kapitalistische revolutie van 1795 in Nederland heeft achtergelaten en dien de Marxistische revolutie van 1918 heeft voltooid, en aan dien chaos moet nu eindelijk een eind komen.

Dat kan niet van boven af, want dan ontstaat er niets anders dan dictatuur en terreur van crisiscentrales en Rijksbureau's; het moet van onder op.

De standgenooten zelf moeten hun eigen levenskring gaan ordenen, en de organisatie waarin en waardoor zij dit doen is het Nederlandsch Agrarisch Front.

Als men in een rommel orde wil gaan scheppen, moet men vaste richtlijnen hebben; men moet onderscheiden wat bijeen hoort krachtens aard en taak en dat moet men bijeenvoegen. Overziet men zoo het levensgebied van onzen Volksvoedingsstand, dan kan men daarbij twee taken onderscheiden; het voortbrengen van de producten door middel van land- en tuinbouw als eerste taak, en het verder verwerken en bij den gebruiker brengen dier voortbrengselen als tweede taak.

De eerste taak is die van boeren en tuinders; de tweede die van handel en industrie.

Handel en industrie hebben hier enkel een deel van de oude taak van boer en tuinder overgenomen; de namen „melkboer" en „groenteboer" voor slijters en venters bewijst dit al. De boer brengt zijn producten niet zelf meer naar de markt, maar dit doet de kleinzoon van zijn grootvaders jongste zoon, die naar de stad is getrokken als „middenstander". Maar het is en blijft het markten van de productie van boer en tuinder, en daarom behoort dit alles rechtstreeks tot het gebied van den Voedingsstand. Wij spreken dan ook van „marktordening": het ordenen van „onze markt".

Voortbrenging en marktordening samen zijn de taak van den Volksvoedingsstand ten opzichte van het volk. Een levens- en arbeidsgemeenschap als de Volksvoedingsstand gaat echter niet volledig op in het woord „productie" en „afzet"; want dan zou zij niet meer zijn dan een liberaal-kapitalistische onderneming. Voorop staat, en voorop moet ook staan, dat hier volksgenooten, die een eigen organischen levenskring vormen, tezamen leven en arbeiden; dat zij dus ook eigen sociale, cultureele en geestelijke belangen en behoeften hebben. M.a.w. aan voortbrenging en afzet gaan *menschen* vooraf: de volksgenooten, die den bodem bewerken en wier innige verbondenheid met den grond aan het geheele volk zijn bestaansmogelijkheid, als enkeling en als volk, biedt.

Het is dus niet voldoende, dat in den geordenden volksvoedingsstand aandacht wordt geschonken aan voortbrenging en afzet; in de eerste plaats moet aan den scheppenden agrarischen mensch aandacht worden geschonken.

Gezorgd moet worden, dat de levensvoorwaarden van deze volksgroep vervuld worden, zoodat zij, beschermd tegen onrecht, uitbuiting en aantasting van haar bestaansgrondslagen, zich geheel aan haar roeping kan geven: met haar bloed en met de door haar arbeid voortgebrachte levensmiddelen het geheele volk in stand te houden. Beschermd moeten worden: het boerenbloed, de boerenarbeid en de boerengrond. De levensordening van den stand door den stand zèlf, moet deze drie elementen de juiste bescherming verleenen.

Op grond van het voorgaande komt men dan tot drie groote arbeidsgebieden:

I. Volk en Bodem.
II. Voortbrenging.
III. Marktordening.

En dienovereenkomstig zijn zoowel de Duitsche Reichsnährstand als het Nederlandsch Agrarisch Front naar deze drie gezichtspunten in 3 afdeelingen georganiseerd.

In afd. II — Voortbrenging — vindt men een onderverdeeling naar de verschillende vormen van voortbrenging: Akkerbouw; Veeteelt enz., met overeenkomstige onderverdeeling. De marktordening moet natuurlijk in groote lijnen aansluiten op de voortbrenging en haar voortbrengselen .

De eerste afdeeling, Volk en Bodem, omvat, gelijk boven reeds

gezegd, de ordening en bescherming van het boerenbloed, den boerenarbeid en den boerengrond. In de onderafdeelingen der afd. Volk en Bodem herkent men deze drie hoofdgedachten ook. Deze onderafdeelingen zijn:

1.A. Sibbe en erf.
1.B. Arbeidsbescherming.
1.C. Landvrouwen.
1.D. Landjeugd.
1.E. Vorming.
1.F. Boer en Grond.
1.G. Recht.

Dat wil zeggen, dat het werk ter bescherming van het boerenbloed, den boerenarbeid en den boerengrond in de bovenstaande hoofd-arbeidsgebieden onder te verdeelen is.

Deze onderverdeeling is niet principieel (want dan zou men tot 3 arbeidsgebieden en dus 3 onderafdeelingen moeten komen) maar zuiver practisch. Om dit in te zien is het goed, de afdeeling Volk en Bodem nog even van een andere zijde te bezien.

Wij hebben bij de agrarische volksgroep te doen met een organisch geheel, met een volk in het klein. Er was een tijd, dat het Nederlandsche volk een zuiver agrarisch karakter bezat, een volk van boeren was. (De visschers kunnen hier tot de boeren gerekend worden).

(Boeren en visschers liepen in de lage kuststreek dooreen; de visschers waren ook boeren en de boeren ook visschers). Al wat thans boven de agrarische volksgroep uit is gegroeid, is uit die agrarische groep voortgekomen.

Ook zonder de geheele tegenwoordige stedelijke, industrieele, handels- en intellectueele bovenbouw kon de agrarische Nederlandsche Volksgemeenschap bestaan (het omgekeerde kan niet!). Wij hebben hier dus te doen met een in zichzelf volledigen levenskring, een volk in het klein. Daarin vinden we dus ook de natuurlijke samenstellende ondergroepen: de mannen, de vrouwen en het opgroeiend geslacht; en bovendien, sociaal-economisch gezien, de groote groep, die niet als zelfstandig leider van een bedrijf, maar als medewerker in een bedrijf optreedt.

Elk van deze groepen heeft haar eigen plaats in de agrarische gemeenschap; zij heeft haar eigen plicht en haar eigen recht. Taak van den stand, in zijn geheel is het, recht en plicht van zijn deelen af te bakenen en af te wegen, zoodat aan de levensvoorwaarden van elke groep binnen het geheel van den stand recht wedervaart. Hier heeft men de practische sociale vragen dus liggen, en de behandeling van deze sociale vragen geeft, tezamen met de bovengenoemde ideëele eischen, de onderverdeeling van de afd. Volk en Bodem.

Wij willen deze werkgebieden A—G thans iets nader bezien.

I-A, *Sibbe en Erf* houdt zich, zooals de naam genoegzaam aanduidt, bezig met de onmiddellijke verbondenheid der boerensibben met de hofsteden, door hun eenvoud.

Sibbenkunde en sibbengeschiedenis der geslachten van boeren

en landarbeiders, de geschiedenis van boerderijen en boerendorpen, heemkunde van het platteland en boerengeschiedenis in het algemeen zijn de onderwerpen, waar omheen het werk zich beweegt. De sociale beteekenis voor de dorpsgemeenschap van dit cultureele werk is niet gering, omdat het aantoont, dat onze dorpen — thans zoo veelvuldig verdeeld in gelooven en partijen en met zulk sociale tegenstellingen die op niets dan toevallige meerdere of mindere welgesteldheid berusten — in werkelijkheid van éénen bloede zijn. Uit de bekendheid met de geschiedenis van eigen sibbe, eigen dorp en streek, groeit vanzelf het bewustzijn van eenheid en lotsverbondenheid, groeit de nieuwe dorpsgemeenschap .

Beoefening der sibbekunde is daarom ook gemeenschapsarbeid; in gezamelijken arbeid zullen onze dorpen hun afstamming moeten nasporen en vastleggen.

De taak van afd. I A moet aan dezen arbeid leiding geven en de noodige hulpmiddelen verschaffen. Het werk zelf echter — het is goed dit hier op den voorgrond te stellen, en het geldt voor alle werk in den Volksvoedingsstand — moet steeds zijn cultuurarbeid van ons boerenvolk zelf.

De afd. I-B. *Arbeidsbescherming* moet het veel omvattende werk ter bescherming van onzen agrarischen arbeid verrichten. De arbeidskracht van ons boerenvolk — boeren en landarbeiders tezamen — is het kostelijkste volksbezit. In het verleden is op deze arbeidskracht roofbouw gepleegd. In onze onbeschutte agrarische bedrijven werd op dezen arbeid tegen te lage belooning beslag gelegd. Naast de bescherming, die de voortbrengselen van den boerenarbeid genieten zullen door een goede marktordening (afd. III), waardoor een redelijke belooning van den arbeid mogelijk wordt, zal nu deze belooning ook op juiste wijze verdeeld moeten worden over de arbeidenden. In het bijzonder zal er hierbij op gelet moeten worden, dat degenen, die geen eigenaar van een eigen bedrijf zijn, een behoorlijke belooning genieten voor hun arbeid, die zij ter beschikkng stellen van een der bedrijven. In afd. I.B. zullen dus o.a. alle loonvraagstukken moeten worden behandeld, voorstellen omtrent de hoogte der loonen en den duur der arbeid, alsmede omtrent verdere bescherming van den arbeid door ziekte — ongevallen — en ouderdomsvoorziening worden uitgewerkt; vacantieregelingen ontworpen, enzoovoorts.

Ook hier moet echter, als op elk gebied, de oplossing in de practijk gevonden worden. Men kan zich voorstellen dat het aldus zal gaan: Uit een bepaalde groep — laat ons zeggen: tuinarbeiders in een onzer tuinbouwstreken — worden bezwaren gehoord omtrent de geldende loonregeling.

Dan moet zoo mogelijk ter plaatse, in streek of gouw, een oplossing gezocht worden. Is deze gevonden, dan wendt men zich tot het hoofdkantoor afd. I-B., met het verzoek, deze regeling in overleg met de betrokken regeeringsinstanties ingevoerd te krijgen. Vindt men geen oplossing, dan zal het hoofdkantoor ook in den

arm genomen moeten worden om een regeling te zoeken, die de bezwaren ondervangt.

Men bedenke, dat bij dit alles de stand zelf aan het werk is en tracht, eigen belangen zoo goed mogelijk te behartigen. Daarbij staat voorop, dat als één lid lijdt, alle leden lijden. De taak van den Volksvoedingsstand is, in elk opzicht de belangen van den stand en zijn leden te bevorderen binnen het kader van de belangen der volksgemeenschap.

Daarom treedt de Volksvoedingsstand ook naar buiten op, tegenover de overheid, als de wettige standsvertegenwoordiging en kan hij zich voor elk belang van den stand of zijn leden bij alle overheidsinstanties gehoor verschaffen.

Elke sociale maatregel, die zelfs de kleinste groep standsgenooten betreft — ook al raakt hij b.v. slechts een kleine groep gespecialiseerde arbeiders -- wordt hiermede een standsbelang, waarvoor de geheele Volksvoedingsstand met al zijn kracht opkomt.

De beschermingsmaatregelen van den agrarischen arbeid in den wijdsten zin vinden dus straks een vakkundige behandeling in de Afdeeling I B. van Hoofdkantoor, Gouw en Streek.

Afd. I.C. *Landvrouwen* houdt zich in het bijzonder bezig met de sociale en cultureele zorg van onze moeders en vrouwen, als zoodanig.

Hier komt het er op aan maatregelen te ontwerpen, waardoor de taak der huisvrouw verlicht wordt; haar goede hulp te verschaffen als zij door ziekte of bevalling niet enkel in staat is haar gezin op de gewone wijze te verzorgen, maar ook haar werk in eigen bedrijf niet kan verrichten.

De dubbele taak van boerin en landarbeidersvrouw, die niet enkel een gezin hebben te verzorgen en een huishouding in orde te houden, maar daarnaast ook in het bedrijf zich allerlei werk toegewezen zien, maakt dat zij bij ziekte nog veel meer onverzorgd ziet blijven dan een huisvrouw in de stad. Deze heeft het toch al in vele opzichten gemakkelijker en kan bij ziekte eerder hulp krijgen. Daarom is juist voor onze landvrouwen goede hulp in dagen van ziekte nog noodiger.

Door zeer veel maatregelen kan voorts de arbeid der vrouw in huis en bedrijf vergemakkelijkt worden. Het is de taak van de afd. I.C. in Gouw en Streek vooral, deze maatregelen te bevorderen. Wij denken aan: practische en hygiënische inrichting van huis en keuken, doelmatige meubelen, goede sanitaire inrichtingen, voorlichting op allerlei gebied van huishouding en bedrijf. De boerinnenbonden hebben op dit gebied ook nuttige dingen gedaan, maar dit werk kan nog oneindig veel meer worden uitgebreid, zoodat het alle landvrouwen bereikt. Het is geen werk dat door nog zoo goedwillende en ijverige vereenigingen kan worden gedaan; het is sociale standsarbeid. Ook hier moet de groote, officieele organisatie van den geheelen stand zijn een zeer groote en belangrijke groep standgenooten!

Daarnaast hebben de vrouwen natuurlijk ook hun cultureele

belangstelling en taak en zullen zij zelf werkzaam willen zijn op het gebied van vrouwelijk handwerk (spinnen en weven b.v.), van woninginrichting, huiselijke feesten, die tevens standsfeesten zijn (oogstfeest, midzomerviering, Meifeest in den huiselijken kring enz.).

Evenals de vrouwen een eigen levenskring vormen in de agrarische gemeenschap doet ook de *landjeugd* dat (afd. I.D.). Wij hebben hierbij niet zoozeer de jeugd op het oog, die nog op school gaat of deze niet lang geleden heeft verlaten, welke elkaar treft in Jeugdorganisatie, als wel de rijpere jeugd boven 18 jaar. Deze jongeren vormen een eigen gemeenschap, die naast de gemeenschap der huisvaders en huismoeders staat. Bij uitvoeringen op onze dorpen ziet men ook vaak, dat er de eene avond uitvoering is voor gehuwden en de andere voor ongehuwden.

Voor deze groep jongeren boven 18 jaar hebben we reeds de Agrarische Jongeren Beweging (waarover nog nader). Deze jongeren moeten voorbereid worden voor hun toekomstige taak: zij zullen immers straks degenen zijn aan wie de bedrijven toevertrouwd zullen worden; zij zullen met enkele jaren de dragers van den Volksvoedingsstand zijn en uit hen zullen de leiders op elk gebied naar voren moeten komen.

De opvoeding tot bewuste agrariërs moet bij de jeugdopvoeding van het begin af aan op den voorgrond staan. Deze moet reeds beginnen in de jeugdorganisatie en is daarin door de goede verstandhouding en desbetreffende afspraken tusschen Nationale Jeugd Storm en Agrarisch Front voor de toekomst dan ook vastgelegd.

Daarnaast staat dan de beroepsopleiding.

De Volksvoedingsstand heeft ook hier weer de taak, het initiatief tot allerlei verbeteringen te nemen, omdat hij als standsorganisatie de nooden van het platteland kent en weet, waaraan ons boerenvolk behoefte heeft voor zijn ontwikkeling en groei naar cutureele en maatschappelijke gelijkwaardigheid.

Thans komen wij aan de afdeeling E. *Vorming.*

Deze heeft tot taak de leiders in den Volksvoedingsstand steeds meer voor hun moeilijke en verantwoordelijke taak geschikt te maken; uit de jongeren diegene op te sporen, die voor leidende functies geschiktheid bezitten en hen voor die functies daadwerkelijk te scholen. Voor de leiders in de buurt, streek en gouw zullen op allerlei gebied voorlichtingscursussen noodig blijken, waar zij op de hoogte worden gebracht van de vraagstukken van den dag en van de acties, die de Volksvoedingsstand als geheel, hetzij ten behoeve van de Voedselvoorziening, hetzij ten behoeve van eigen standsbelangen, gaat ondernemen.

Indien wij b.v. thans den volledig erkenden Volksvoedingsstand reeds hadden, zouden al diegenen, die den Productieslag moeten uitvoeren in gouw, streek en buurt, stelselmatig voorbereid kunnen worden voor de campagne 1941—1942!

Voorlichting van de leidende functionarissen ten aanzien van hun dagelijksch werk en vormende leergangen voor de besten

onzer jongeren, die straks den stand zullen moeten leiden, is dus de dubbele taak der vorming.

Een der grootste vraagstukken voor ons geheele volk is en blijft de ordening van het grondbezit. Het Nationale Plan zal t.z.t. een evenwicht moeten vinden tusschen de eischen der volksvoeding en die van volkshuisvesting, industrie, verkeer, de behoefte aan ontspanningsgebieden voor de stadsbewoners en de noodzaak om zekere streken in meer of minder ongerepten natuurstaat te bewaren.

Maar ook het gebruik van den boerengrond zelf moet in veel opzichten nog geordend worden. In de eerste plaats is er een voortdurende behoefte aan grond voor nieuwe bedrijven voor het sterk groeiende agrarische volksdeel. Den jaarlijks beschikbaar komenden nieuwen grond doelmatig te verdeelen onder de daarvoor in aanmerking komende gegadigden — die aan bepaalde eischen zullen moeten voldoen — is daarom noodzakelijk.

Daarnaast zal in menige streek door herontginning of ruilverkaveling de grond productiever gemaakt moeten worden en zal voorts door een juiste verdeeling der gronden over de bedrijven, door het splitsen van grootbezit in zelfstandige kleine bedrijven en het toeleggen van los land aan bedrijven, die net even onder de grens van de gezinshoeve liggen, aan vele boeren een steviger bestaansgrondslag verschaft kunnen worden.

De keuze van hen, die voor het verwerven van een bedrijf in nieuw ontgonnen gebied, en straks hopelijk ook in de nieuwe levensruimte, in aanmerking komen, vereischt mede de zorg der afdeeling. I.F. *„Boer en Grond"*, welke zich in het algemeen met de ordening van het bloed en de ordening van den grond zal bezig houden. Eischen van vakbekwaamheid zullen hierbij gepaard gaan met eischen betreffende Germaansche afstamming; want het boerenvolk is de bloedbron van de volksgemeenschap; willen wij over 100, ja over 1000 jaar, nog een Germaansch Nederlandsch volk hebben. In de plaats van den eisch van een bedrijfskapitaal van zoo en zooveel honderd gulden per H.A., zooals de democratie voor vestiging in de Wieringermeer stelde, zal de eisch van het gezonde Germaansche bloed treden. Gezorgd zal moeten worden, dat de grond aan het zuiver Germaansche boerenbloed gebonden wordt, en dat de nieuwe boeren flinke, erfelijk gezonde, werkzame, vakbekwame mannen zijn. Als aan die eischen is voldaan, dan is het een algemeen belang, waar noodig hen nog aan eenig bedrijfskapitaal te helpen.

Met slechts enkele woorden is hier een zeer uitgebreid arbeidsgebied aangeduid. Van deze afdeeling (I.F.) zal op velerlei cultuurtechnisch gebied de stoot tot belangrijke maatregelen en verbeteringen moeten uitgaan.

Ook hier weer zal onze boerenstand zelf zijn boontjes moeten doppen, zelf de leiding moeten nemen om het grondgebruik te ordenen en te zorgen, dat uit een oogpunt van algemeene volksche politiek op het benutten van den beschikbaren landbouwgrond geen aanmerking valt te maken. Daarmee voorkomt de standsgemeenschap, dat van buitenaf op haar levensgebied

ingegrepen moet worden. Wie inmenging van onbevoegden — in den zin van: ondeskundigen, buiten het levensgebied staanden — vreest, dient zelf zijn straatje te vegen, eigen zaken te beredderen. Juist deze vraagstukken, die verband houden met de gebondenheid van het boerengeslacht met den grond, grijpen zeer diep in het boerenleven in. Deze inwendige vraagstukken van standsordening kunnen alleen door de standgenooten zelf opgelost worden. Zich de vraagstukken op dit gebied bewust te worden, en zelf de juiste oplossing daarvoor uit eigen wereldbeschouwing te zoeken, is daarom boerenplicht.

Bij dit alles — al het vele werk dat er te doen is en dat hiervoor in een zestal arbeidsgebieden werd ingedeeld — doen zich allerlei rechtsvragen voor. Een afzonderlijke afdeeling *G.-Recht* houdt zich met de rechtsvraagstukken bezig. Daarbij houde men echter in het oog, dat de eigenlijke rechtsvorming, d.w.z. het voortbrengen van de rechtsovertuiging, niet hier geschiedt, maar in het dagelijksch leven der standgenooten plaats vindt.

Boerenrecht is cultuuruiting van een boerengemeenschap; het vastleggen der rechtsovertuiging, die zich vormt, tot rechtsregels, in het werk van rechtskundigen. In deze afdeeling worden dus standsverordeningen ontworpen op grond van de eischen en opvattingen, die het standsleven voortbrengt. Ook het standstuchtrecht, dat in de plaats moet komen van de huidige terreur, die zich „crisistuchtrecht" noemt, moet zich onder medewerking en toezicht van de rechtsafdeeling ontwikkelen. Hier is een roeping te vervullen voor boerenzoons, die in de rechtswetenschap gestudeerd hebben, maar den band met het platteland en met het boerenvolk niet wenschen los te laten, doch veeleer hun kennis en bekwaamheid in dienst hiervan willen stellen.

Vraagstukken van erfhoeverecht en pacht, hypotheek en schulddelging, waterschapsrecht en sociale wetgeving worden in deze afdeeling onderzocht en opgelost.

Hetgeen in het bovenstaande afdeelingsgewijze is beschreven, is een stuk cultuurarbeid van den boerenstand, ingedeeld naar practische werkgebieden. Elk dezer werkgebieden vindt a.h.w. zijn vaste spil in een bureau, dat men een der afdeelingen van het Departement van Zelfbestuur zou kunnen noemen. Maar deze afdeelingen zijn ook niet meer dan de spil, rond welke het werk zich beweegt; en zeker geldt dat voor de afdeeling I van het Hoofdkantoor (op de schets „Algemeen Secretariaat genoemd).

Het eigenlijke werk moet n.l. in hoofdzaak in de gouwen en streken worden gedaan, waar eveneens een afdeeling „Volk en Bodem" van het Hoofdkantoor (zij het in de streek in zeer verkleinden vorm) bestaat. De afdeeling „Volk en Bodem" van het Hoofdkantoor geeft daarbij de algemeene lijn aan en zorgt, dat in alle gouwen op alle onderdeelen van het arbeidsveld gewerkt wordt, zoodat geen der gouwen achterblijft in ontwikkeling van zelfwerkzaamheid.

Dit alles is dus bestuurlijke arbeid: organisatie; uitwerking van gedachten tot maatregelen, besluiten en verordeningen; finan-

cieel en zakelijk beheer; keuze van functionnarissen; leiding, toezicht en aanmoediging tot zelfwerkzaamheid e.d.

Even belangrijk als dit alles, waarbij veel bureauwerk is, is echter de directe leiding der standgenooten, het voortgaan, leiden en opvoeden tot inzicht in de roeping van den Volksvoedingsstand, tot verantwoordelijkheidsgevoel tegenover den stand, en in het algemeen: tot standsbewustzijn.

Deze leiding kan niet van een bureau uitgaan. Hier staat de leider oog in oog met de aan hem toevertrouwde volksgenooten. Hier komt het dus aan op de persoonlijkheid van den leider.

Leiding dient gegeven te worden aan verschillende groepen standgenooten, die in het geheel van den volksvoedingsstand een zekere natuurlijke eenheid vormen, met eigen belangen en vraagstukken.

Zulke groepen vormen de groote groepen van medewerkers in de bedrijven, de vrouwen, de rijpere jeugd. Daarom is naast de bestuurlijke afdeelingen, die de bijzondere vraagstukken van de groepen zaakkundig behandelen, tevens in een leiding der groep voorzien.

Dergelijke groepen vormen a.h.w. onder-gemeenschappen binnen de standsgemeenschap; zij hebben tot op zekere hoogte binnen het standsleven een eigen levenskring en in dien levenskring behoefte aan leiding.

Daarom is er een Agrarische Jongerenbeweging, met zekere zelfstandigheid, als organisatie der rijpere landelijke jeugd (boven 18 jaar); daarom is een landvrouwenleiding en een landarbeidersleiding, welke direct onder den gouw-, streek- en buurtgemachtigde werkzaam is temidden van de betrokken groep en ten behoeve van deze, om aandacht te schenken aan hetgeen er in die groep leeft en haar bijzondere nooden en belangen te behartigen.

De Agrarische Jongeren Beweging is, zooals boven reeds gezegd, de gemeenschap der jongeren boven 18 jaar, tot den leeftijd waarop zij zich gevestigd hebben of getrouwd zijn. Het is dus a.h.w. de jonge dorpsgemeenschap, die in gemeenschappelijken en cultureelen arbeid de grondslagen van de nieuwe dorpsgemeenschap zal moeten leggen. Uit de Agrarische Jongeren Beweging zal in het dorp telkens de stoot tot allerlei vernieuwingen moeten komen. Zij zal b.v. door het organiseeren der dorpsgemeenschapsfeesten aan het cultureele leven van het dorp nieuwen stijl en inhoud moeten geven; zij zal begrip moeten wekken voor de maatregelen op velerlei gebied, die den boerenstand en het platteland weer vasten grond onder de voeten geven; van haar zal de stoot tot opheffing van sociale misstanden en misbruiken moeten uitgaan. Zij is in één woord de voorhoede van den Volksvoedingsstand. Uit de A.J.B. zullen de leiders moeten komen, die in den Nationalen Jeugdstorm de plattelandsjeugd opvoeden, niet enkel tot goede volksgenooten, maar ook tot goede boerenzoons en -dochters. Daar in de A.J.B. de zoons en dochters van den landarbeider naast die van den kleinen en den grooten boer samen werken aan de bewustwording van het plat-

teland, groeien hier de kloven dicht, die liberalisme en marxisme in onze dorpsgemeenschappen hebben gevormd.

De landvrouwen-leiding werkt meer in het bijzonder met de gehuwde vrouwen — boerinnen en landarbeidersvrouwen — op sociaal en cultureel gebied; hetzelfde doet de landarbeidersleiding onder land- en tuinarbeiders. Hier en in de A.J.B. bestrijkt het werk practisch alle werkgebieden, die wij hierboven onder de afdeelingen I.A tot en met G beschreven. Het gaat er daarbij om, de gedachten omtrent de ordening van het bloed, ordening van den arbeid en ordening van den grond uiteen te zetten, te verklaren, in de practijk toe te passen en doeltreffend door te voeren. Dit is dus geen bureauwerk (het bureauwerk geschiedt op de bureaux der afdeelingen A—G) maar uitvoerend werk, leidend en opvoedend.

Opvoedend is in het algemeen het werk der Afdeeling Volk en Bodem. De standsgenooten immers kennen uit een verscheurde volksgemeenschap, waar ieder eigen belang voorop stelt en de agrarische gemeenschap met onfeilbare zekerheid naar den ondergang ging, juist door het „vrije spel der krachten". Uit den nood der tijden is in hen het bewustzijn geboren, dat zij bijeen behooren; dat hun gemeenschappelijk belang als leden der agrarische gemeenschap vóór alles moet gaan, wil het voortbestaan van den geheelen stand gewaarborgd zijn. Dit bewustzijn van gemeenschappelijke belangen te verdiepen tot standsbewustzijn, tot besef van de eigen roeping van het boerenvolk in de volksgemeenschap, is het groote sociale werk, dat wacht.

De nationaal-socialistische revolutie is in de eerste plaats een boerenrevolutie, omdat het nationaal-socialisme de bevrijding van den arbeid beteekent en de arbeid van den boer de grondslag vormt van allen anderen arbeid, zooals het boerenvolk de grondslag vormt van het Nederlandsche volk. Na eeuwen van ontrechting, onmondigheid en uitpersing is het platteland opgestaan en vraagt zijn heilig recht. Maar het moet zich zijn recht veroveren door eigen kracht: het moet toonen, in staat te zijn om eigen levenskring te ordenen en zijn plichten tegenover de volksgemeenschap zelfstandig te vervullen. Zijn plichten tegenover de volksgemeenschap vervult het platteland in den Productieslag, door zijn uiterste krachten in te spannen om het volk zooveel mogelijk van eigen bodem te voeden. Daaraan ontleent het echter het recht, eigen levenskring te ordenen.

De opbouw der sociale en cultureele ordening zal moeten geschieden door het werk der afdeeling Volk en Bodem van den Volksvoedingsstand en het zwaartepunt van dien arbeid zal liggen bij de werkers in de buurten, streken en gouwen.

Niet van boven af kan den boer zijn standsorde geschonken worden; hij moet zich deze door eigen arbeid van onder op opbouwen.

mr. H. Reydon,

Hooimaand 1941. Hoofd der Afd. Volk en Bodem.

RIJKSINSTITUUT VOOR OORLOGSDOCUMENTATIE
BIBLIOTHEEK